

Prima instanță: Judecătoria Ciocana mun. Chișinău
Judecător: I. Dutca
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: L. Popova, M. Guzun, A. Gravrilița

Dosarul nr. 2ra-2067/16

DECIZIE

19 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Iulia Sîrcu
Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru,
Valentina Clevadî, Ion Druță

examinând recursul declarat de către Dosca Stepanida,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dosca Stepanida
împotriva Luciei Dosca în interesul propriu și Luciei Dosca în interesul minorei
Dosca Simona privind constatarea faptului acceptării succesiunii, recunoașterea
dreptului de proprietate la 1/3 cotă-parte din patrimoniul succesoral și declararea
nulității certificatelor de moștenitor,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2016, prin care a fost
respins apelul declarat de Dosca Stepanida și a fost menținută hotărîrea Judecătoriei
Ciocana mun. Chișinău din 20 octombrie 2015,

c o n s t a t ă

La 01 iulie 2013, Dosca Stepanida s-a adresat cu cerere de chemare în judecată
împotriva Luciei Dosca în numele propriu și Dosca Lucia în numele și interesul
minorei Dosca Simona, solicitînd constatarea acceptării moștenirii prin intrarea în
posesiune, după fiul său Dosca Gheorghe, decedat la 26 decembrie 2011 la 1/3 cotă-
parte din întreg patrimoniul succesoral, recunoașterea dreptului la 1/3 cotă-parte din
patrimoniul succesoral și partajarea în natură, declararea nulă a certificatului de
moștenitor legal eliberat de notarul Eugenia Lupașcu pe numele Luciei Dosca și
fiicei adoptive Dosca Simona asupra apartamentului nr. 15 din str. I. Dumeniuc nr.
26, mun. Chișinău.

În motivarea cererii Dosca Stepanida a indicat că, la 26 decembrie 2011 a
decedat Dosca Gheorghe, fiul reclamantei, care s-a obligat în fața tuturor copiilor că
o va întreține pînă la sfîrșitul vieții, însă în condiții necunoscute ultimul a decedat
subit.

A menționat că a intrat în posesia bunurilor succesoriale, dar din cauza vârstei
înaintate și a sănătății precare nu s-a adresat cu o cerere la notar.

La 26 iunie 2013, prin intermediul fiicei sale Podoleanu Măria, a aflat că

notarul Eugenia Lupașcu a eliberat certificat de moștenitor legal pe numele soției defunctului, Dosca Lucia și a fiicei adoptive Dosca Simona pe averea succesorală, fără a fi informată. Succesorul Dosca Lucia, cunoscînd despre faptul că reclamanta este în viață, a tănuit acest fapt și nu a comunicat notarului, despre existența acesteia ca moștenitor legal de gradul I.

A indicat că, aflîndu-se permanent în posesia și folosință unei părți din masa succesorală și anume, casa de locuit cu loturile de teren din satul Lozova, raionul Strășeni, consideră că a intrat și a acceptat succesiunea. Totodată, necomunicarea intenționată de către moștenitori despre faptul existenței comoștenitorilor poate atrage după sine nulitatea certificatului de moștenitor, însă responsabilitatea în acest caz revine moștenitorului care nu a comunicat despre existența altor moștenitori. Din acest considerent, reclamanta a cerut ca, certificatul eliberat pe numele Luciei Dosca și Simonei Dosca, să fie declarat nul, deoarece este eliberat fără a ține cont de toți moștenitorii de clasa care merge la succesiune.

A solicitat reclamanta Dosca Stepanida, constatarea faptului acceptării succesiunii, declararea nulă a certificatului de moștenitor legal, recunoașterea dreptului de proprietate la 1/3 cotă-parte din patrimoniul succesoral și partajarea în natură.

Prin hotărîrea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 20 octombrie 2015, cererea de chemare în judecată depusă de Dosca Stepanida împotriva Luciei Dosca în interesul propriu și Luciei Dosca în interesul minorei Dosca Simona cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și recunoașterea dreptului de proprietate la 1/3 cotă-parte din patrimoniul succesoral, s-a respins ca fiind neîntemeiată. S-a anulat măsura de asigurare aplicată prin încheierile Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 04 iulie 2013 și 29 octombrie 2013.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2016, s-a respins apelul declarat de Dosca Stepanida și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 20 octombrie 2015.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 08 iulie 2016, Dosca Stepanida prin intermediul avocatului Cimil Dorin (mandat nr. 0885043) a declarat recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, a indicat că decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe sunt ilegale. Invocă că: Dosca Stepanida a intrat în posesia de fapt a cîtorva bunuri din masa succesorală, atît personal, cît și prin intermediul fiicei sale, Podoleanu Maria; Instanța de apel eronat a constatat că a fost respectată procedura de reprezentare în cadrul procesului civil, a minorei Dosca Simona, dar și a Luciei Dosca; Instanța de apel eronat a constatat netemeinicia argumentelor apelantei referitor la omisiunea atragerii în proces a notarului; Instanța de apel cît și instanța de fond nu s-au expus pe marginea capătului de cerere privind anularea certificatelor de moștenitor. Prin urmare, consideră reprezentantul recurentului că instanțele inferioare incorect au respins acțiunea formulată de către Dosca Stepanida.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, „*recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale*”.

Avînd în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 06 iunie 2016 (f.d. 217 vol. I), cît și faptul că la materialele

cauzei nu sunt anexate careva probe ce ar confirma momentul comunicării recurentului a deciziei integrale decât invocarea faptului că a recepționat decizia instanței de apel la 04 iulie 2016 (din cererea de recurs f.d. 7 vol. II).

La 07 septembrie 2016, avocatul Lozovanu Olga în interesele Luciei și Simonei Dosca a depus referință pe marginea recursului declarat de avocatul Cimil Dorin în interesele Stepanidei Dosca, solicitând respingerea acestuia.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 28 septembrie 2016, recursul înaintat de Dosca Stepanida a fost declarat admisibil.

Examinând argumentele invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și referința prezentată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat, care urmează a fi respins, cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, *„instanța de recurs după ce examinează recursul este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs”*.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) CPC, *„Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi”*.

Conform art. 1440 alin. (1) Cod civil, *„Succesiunea se deschide în urma decesului persoanei fizice sau declarării morții ei de către instanța de judecată”*.

Certificatul de deces DC-IV 11168821 confirmă că la 26 decembrie 2011, Dosca Gheorghe a decedat (f.d. 14 vol. I). De asemenea, certificatul de naștere (f.d. 13 vol. I) confirmă că reclamanta Dosca Stepanida este mama defunctului – succesor de clasa I.

Referitor la argumentul reprezentantului recurentului precum că Dosca Stepanida a intrat în posesia de fapt a câtorva bunuri din masa succesorală, atât personal, cât și prin intermediul fiicei sale, Podoleanu Maria, Colegiul menționează următoarele:

Atât în cererea de chemare în judecată cât și în cererea de recurs, se indică asupra faptului că Dosca Stepanida a intrat în posesia casei de locuit cu loturile de teren din satul Lozova, r. Strășeni, care fac parte din masa succesorală, rămasă după decesul lui Dosca Gheorghe.

Conform art. 1444 alin. (1) Cod Civil, *„Patrimoniul succesoral include atât drepturile patrimoniale (activul succesoral), cât și obligațiile patrimoniale (pasivul succesoral), pe care cel ce a lăsat moștenirea le avea la momentul decesului”*.

Colegiul constată că bunurile imobile în privința cărora reclamanta pretinde că acceptat succesiunea prin intrarea în posesiune - teren pentru construcție locativă cu suprafața 0,1083 ha, casă de locuit (01) cu suprafața totală de 70 m.p., inclusiv suprafața locativă de 33,5 m.p. care constă din 2 odăi, cu terasa (01.1), anexă și subsol (01.2), bucătărie de vară (0.2), portă (I), gard (II) și terenul aferent cu nr. cadastral 8022300448 din s. Lozova, r. Strășeni, au fost dobândite de către Dosca Gheorghe în temeiul contractului de donație din 09 februarie 2007, încheiat între Dosca Stepanida (donator) și Dosca Gheorghe (donatar).

Totodată, Colegiul constată că prin hotărîrea Judecătorei Strășeni din 23 mai 2013, contractului de donație din 09 februarie 2007 a fost rezolvit.

Prin urmare, bunurile imobile menționate prin intermediul hotărîrii respective, au fost excluse din patrimoniul succesoral rămas după decesul lui Dosca Gheorghe.

Referitor la argumentul recurentului precum că Dosca Stepanida a intrat în posesia de fapt asupra apartamentului nr. 15 din str. I. Dumeniuc nr. 26, mun. Chișinău prin intermediul fiicei sale Podoleanu Maria, Colegiul menționează că prin prisma art. 118 alin. (1) CPC, *„Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temelie al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel”*. În acest sens, Colegiul reține că la materialele cauzei lipsesc careva probe ce ar demonstra faptul intrării în posesiune a Stepanidei Dosca prin: administrarea, asigurarea, exercitarea folosinței asupra bunurilor succesoriale, perceperea chiriei de la locatarii care locuiesc în casa defunctului, achitarea cheltuielilor comunale aferente imobilului din masa succesorală, plata impozitelor și alte acte ce demonstrează intenția moștenitorului de a accepta moștenirea, etc.

Referitor la argumentul recurentului precum că instanța de apel eronat a constatat că a fost respectată procedura de reprezentare în cadrul procesului civil, a minorei Dosca Simona, dar și a Luciei Dosca, Colegiul menționează următoarele:

În conformitate cu art. 75 alin. (1) CPC, *„În proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar”*.

În conformitate cu art. 79 alin. (1) CPC, *„Drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanelor care nu au capacitate deplină de exercițiu și ale celor limitate în capacitatea de exercițiu sînt apărute în instanță de către părinți, înfietori, tutori sau curatorii, de alte persoane cărora acest drept le este acordat prin lege”*.

Studiind materialele cauzei, Colegiul constată că la etapa examinării cauzei în ordine de apel, au fost prezentate mandatele nr. 0946711 și 0946712 (f.d. 202-202 vol. I), care atestă împuternicirile avocatului Lozovanu Olga de a reprezenta în instanța de judecată interesele atât a Luciei Dosca, cît și a Simonei Dosca. Prin urmare, orice dubii referitor la împuternicirile reprezentantului sînt excluse.

Referitor la argumentul recurentului precum că instanța de apel eronat a constatat netemeinicia argumentelor apelantei referitor la omisiunea atragerii în proces a notarului, Colegiul menționează că argumentul respectiv este neîntemeiat și urmează a fi respins. În cadrul ședinței de judecată a instanței de fond din 19 ianuarie 2015 nu s-a solicitat atragerea în proces a notarului Eugenia Lupașcu. Colegiul reține că notarul nu este subiect al raportului material litigios, reclamantul nu formulează pretenții în privința acestuia și respectiv, nu există temeiurile coparticipării procesuale obligatorii.

Referitor la argumentul recurentului precum că instanța de apel cît și instanța de fond nu s-au expus pe marginea capătului de cerere privind anularea certificatelor de moștenitor, Colegiul menționează următoarele:

În conformitate cu art. 386 alin. (2) CPC, *„O hotărîre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale”*.

Colegiul reține că omisiunea respectivă a instanțelor inferioare nu poate fi calificată drept încălcare esențială. În acest sens, Colegiul menționează că pretenția reclamantului cu privire la anularea certificatelor de moștenitor legal este vădit neîntemeiată, or la materialele cauzei pretinsele certificate de moștenitor legal

lipsească, iar din declarațiile reprezentantului reclamantului – avocatul Craiu Tatiana, rezultă că asemenea certificate nu există. Prin urmare, în viziunea instanței de recurs, încălcarea respectivă nu afectează în esență legalitatea actelor judecătorești contestate.

De asemenea, Colegiul consideră necesar de a menționa și faptul că reprezentantul recurentului – avocatul Dorin Cimil, la faza examinării cauzei în ordine de apel încălcarea respectivă nu a invocat.

Reieșind din cele expuse mai sus, Colegiul ajunge la concluzia că recursul declarat de Dosca Stepanida este neîntemeiat și urmează a fi respins. Totodată, instanțele inferioare în temeiul normelor de drept material aplicabile speței, corect au constatat netemeinicia pretențiilor reclamantului și corect au respins acțiunea formulată de Dosca Stepanida. Din acest considerent, decizia Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2016 și hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 20 octombrie 2015 fiind legale și întemeiate, urmează a fi menținute.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Dosca Stepanida.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2016 și hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 20 octombrie 2015, emise în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dosca Stepanida împotriva Luciei Dosea în interesul propriu și Luciei Dosca în interesul minorei Dosca Simona privind constatarea faptului acceptării succesiunii și recunoașterea dreptului de proprietate la 1/3 cotă-parte din patrimoniul succesoral și declararea nulității certificatelor de moștenitor.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Valentina Clevadi

Ion Druță